

MEGBÜNTETTÉK A K&H BANKOT

Üres volt a csomag

Elmarasztalta a felügyelet a K&H Bankot CDO-ügyben: a termék kockázatairól nem megfelelően tájékoztatott ügyfelek milliárdokat buktak. A károsultak egy része egyezkedik, mások inkább perelnek.

Tízmilliós, a tőkepiaci törvény alapján kiszabható maximális összegű bírsággal sújtotta a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) április 2-án a K&H Bank Zrt.-t egy olyan termék értékesítése kapcsán, mely több tízmilliárd forintos veszteséget okozott a bank ügyfeleinek. A felügyeleti büntetés az ügyfelek bukójához képest elenyésző összegű, maguk a károsultak abban bíznak, hogy ha másképp nem megy, a marasztaló határozat nyomán bírósági úton vissza tudják szerezni pénzüket.

Az ominózus termék a CDO, amelynek nevét rengetegen megtanulták a pénzügyi válság során (részletes tartalmát lásd külön). Így voltak ezzel a K&H ügyfelei is, akiket azonban, mint állítják, a rizikó mértékéről

elfelejtettek tájékoztatni, ezt most már a felügyeleti határozat is alátámasztja.

Amikor az amerikai jelzálogpiaci válság eszkalálódott, a CDO-k értéke világszerte meredeken zuhanni kezdett. A hazai befektetők ekkor jöttek rá, mit szóltak rájuk. Pikáns, hogy az érintettek éppen a bank legjobban megbecsült, nagy megtakarítással rendelkező kiemelt ügyfelei voltak, főleg privátbanki kliensek, valamint a treasury is terítette a CDO-kat vállalati ügyfeleinek. Lesti Mónika, a K&H Bank kommunikációs osztályvezetője szerint mintegy 30 milliárd forint a névértéke ezeknek a kötvényeknek.

FIGYELMEZTETÉS. A CDO-sztoriról lapunk már pontosan egy évvel ezelőtt beszámolt (*Becsomagolták, kiborult - Figyelő*,

2008/14. szám). Úgy véltük, hogy pénzüik nagy részét elbukhatják azok a befektetők, akik – gyakran tudtukon kívül – értékpapírba csomagolt ócska vállalati kötvényeket vásároltak, olyan termékeket, amelyekben a K&H anyabankja, a KBC különböző vállalati hiteleit, illetve hitelalapú származtatott termékeit egy portfólióban értékpapírosította. Közben úgy értesültünk, hogy a hazai bankon belül kitört a pánik. Olyan hétórás válságértekezletet is tartottak tavaly márciusban, ahol a munkatársak a legszigorúbb titoktartást vállalták, például az értekezlet közben nem tartottak rövid szünetet sem, és senki nem hagyhatta el a tanácstermet. Cikkünkben Marko Vojic, a K&H vezérigazgatója így fogalmazott: „A KBC-csoport értékpapírosított hitelkitettségei (a CDO-k) valóban veszítettek értékükből, de a magyar ügyfelek ilyen kitettsége limitált volt.”

Az írás megjelenése után a K&H nem a Figyelőnek jelezte észrevételeit, esetleges helyreigazítási igényét, hanem a teljes magyar gazdasági sajtónak szétküldött egy levelet, amelyben a cikk tévedéseire ►

hívta fel kollégáink figyelmét. A bank ebben határozottan állította, hogy „a papírok jelen piaci helyzetben is maradéktalanul teljesítenek, befektetőink továbbra is kapják a teljes hozamot, a teljes befektetett összegük után. Csődesemény, végleges leírás egyetlen portfólióban sem történt.” Végül deklarálta a bank, hogy „minden ügyfelünk megkapta a megfelelő tájékoztatást a kibocsátási tájékoztatóban, illetve azok a kötvény feltételekben is szerepeltek”, illetve „minden befektető tudatában volt annak, hogy a mögöttes portfólió kockázatát futja, nem a bankét”. A mostani felügyeleti határozatból kiderül, hogy mindez távol áll a valóságtól.

Lapunk időközben is több olyan CDO-tulajdonossal beszélt, akinek fogalma nem volt arról, mit tukumáltak rá. Egyikük elmesélte, hogy két éve 50 millió forintért vett banki tanácsadója javaslatára

A hatóság bizonyította, hogy többen is 10 éves CDO befektetést kívántak megvásárolni, s csak később szembesültek azzal: befektetésük akár 35 éves lejáratú is lehet.

CDO-t, a tavaly novemberi ügyfélértesítőben pedig már csak 4 millió forintért szerepelt az értékpapírcsomag. Találkoztunk olyan ügyvéddel is, aki jelezte, amint a felügyeleti határozat megszületik, elindítja kliensei érdekében a jogi eljárást. Ekkor újabb anyagban, a banki átverésekkel foglalkozó címlapsztorinkban emlékeztünk meg a termékről (*Rossz hitelek, kitűnő vállalati kötvényként tálalva – Figyelő, 2008/50. szám*).

Korábbi cikkeink állításait a mostani felügyeleti határozat megerősítette. A hatóság bizonyította, hogy többen is 10 éves CDO befektetést kívántak megvásárolni, s csak később szembesültek azzal: befektetésük akár 35 éves lejáratú is lehet. Korábbi írásunk azon állítása is szerepel a felügyeleti határozatban, miszerint a KBC-csoport a CDO kötvényekre likvid másodpiacot garantált, ám egy hitelminősítő intézet leminősítését követően a bank ezt egyoldalú-

an – a szerződéskötést megelőző feltételektől eltérően és előzetes értesítés nélkül – megszüntette. „Ezzel súlyosan megsértette a tőkepiaci törvényt” – mondta ki a PSZÁF. Az is kiderült, hogy tavaly március 27-én egy hitelminősítő intézet leminősítési figyelendő listára helyezte a KBC-csoport által kibocsátott egyes CDO kötvényeket, ám erről a bank nem adott ki hivatalos tájékoztatást. A felügyelet szerint a hitelminősítő lépésének banki közlése lényeges jelzést nyújtott volna a befektetők részére, ennek hiányában a K&H nem teljesítette megfelelően tájékoztatási kötelezettségét az ügyfelekkel fennálló privátbanki szolgáltatása során.

A felügyeleti határozat után a fő kérdés persze az, végül ki állja a ceket. Úgy néz ki, a végeredmény semmiképp sem az lesz, hogy a bank lazán kicsengeti az aprópénznek számító büntetést, az ügyfelek pedig lenyelik a hatalmas bukót. Több forrásunk is azt állította, hogy már kötöttek megállapodások néhány ügyfél és a bank között arról, hogy utóbbi 70 százalék körüli árfolyamon hajlandó helytállni. Ezzel

kapcsolatos kérdésünkre Lesti Mónika azt közölte, a megkeresésekkel egyenként foglalkoznak, a bank és az ügyfél szerződéses jogviszonyának egyedi körülményei miatt került sor egyes esetekben a megegyezésre. Arról még nem döntöttek, megtámadják-e bíróságon a PSZÁF határozatát, de „az abban foglaltaknak megfelelően, amennyiben a részletes és mélyreható vizsgálat valóban azt igazolja, hogy egy adott ügyfél nem kielégítő vagy nem teljes körű tájékoztatást kapott, a K&H az ügyfelével közösen kidolgozza az eset megoldását”.

PERRE MENNEK. Lapunk több olyan ügyféllel is beszélt, akik azt állították: a felügyeleti határozat ismeretében nem alkudoznak, hanem perre mennek, s a teljes összegre számítanak. Néhány ügyvédrel is tudunk, akik szintén több CDO-tulajdonos érdekében indulnak a bíróságra. A perekre vonatkozó kérdésünkre a bank viszont csak annyit közölt, hogy a bankitok tiszteletben

MI A CDO?

A collateralized debt obligation (CDO) elnevezésű konstrukció esetében – a felügyeleti határozatból idézve – „adósságfedezetű kötelezettségről, jellemzően hitelek, kötvények vagy egyéb eszközök mögöttes fedezetével kibocsátott magas kockázatú értékpapírról” van szó. Köznyelvre váltva, **értékpapírba csomagolt nagy rakat kétes vállalati hitelről beszélhetünk**, amit a birtokunkba jutott tájékoztatók szerint a K&H-nál úgy adtak el, mint állampapír kockázatú (magyarán biztos), de annál magasabb hozamú befektetést. A banki tájékoztató viszont így határozta meg a CDO-t: „szintetikus vállalati követelésekhez kapcsolt elsőrangú kötvények”. ●

tartása miatt nem áll módjukban az egyes ügyfelekről tájékoztatást nyújtani.

Magyar Gábor, az egyik CDO-birtokosi csoport jogi képviselője ugyanakkor úgy nyilatkozott a Figyelőnek, hogy a felügyeleti határozat megismerése után lehet a jogi helyzetet áttekinteni. Az ügyvéd szerint ha a bank valóban megtevesztette ügyfeleit, akkor kétféle jogi megoldás kínálkozik. Egyrészt egy éven belül megtámadhatók az érintett jogügyletek. Ettől függetlenül az, hogy a jogszabályba ütköző, valamint a tőkepiaci törvény bizonyos rendelkezéseinek megsértésével megkötött szerződés semmisnek minősül. Mindkét esetben az lehet a jogkövetkezmény, hogy vissza kell állítani az eredeti állapotot, vagyis az ügyfelek visszaadják a kötvényeket, a bank visszaadja a vételárat, és a felek elszámolnak egymással. A bank ugyanis a kötvények után hozamot fizetett, amit ez esetben visszakérhet, míg az ügyfél törvényes kamatot követelhet.

Mindezek alapján úgy tűnik, a károsultak egy része „mindent vagy semmit” alapon játszik. Megegyezhetnének a bankkal, de a teljes kártalanítás reményében azt kockáztatják, hogy ha a bíróságon veszítenek, szinte semmi nem jut nekik.

ÁCS GÁBOR-BRÜCKNER GERGELY